



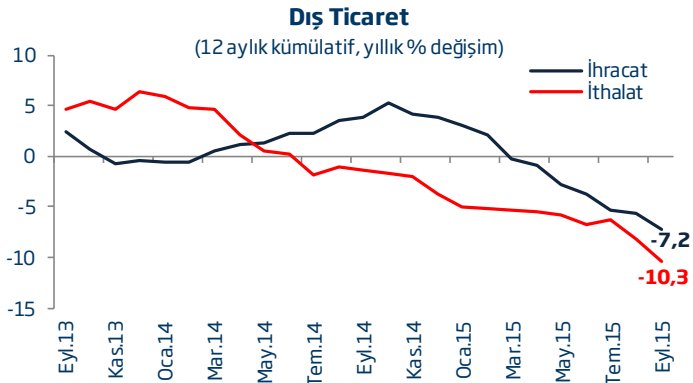
Dış Ticaret Dengesi - Eylül 2015

İktisadi Araştırmalar Bölümü

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Dış ticaret açığında daralma devam ediyor.

Eylül ayında ihracat yıllık bazda %14,2 azalarak 11,7 milyar USD olurken, bu dönemde ithalat %25,2 oranında düşüş kaydederek 15,4 milyar USD düzeyine gerilemiştir. Böylece dış ticaret açığı Eylül ayında yıllık bazda %46,6 oranında azalmıştır.



Geçtiğimiz yılın Eylül ayında %66 düzeyinde olan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2015 yılının aynı döneminde %75,7'ye yükselmiştir. Söz konusu oran, küresel krizin etkisiyle ithalatta gözlenen hızlı gerilemeye bağlı olarak en son 2009 yılında %75 seviyesini aşmıştı.

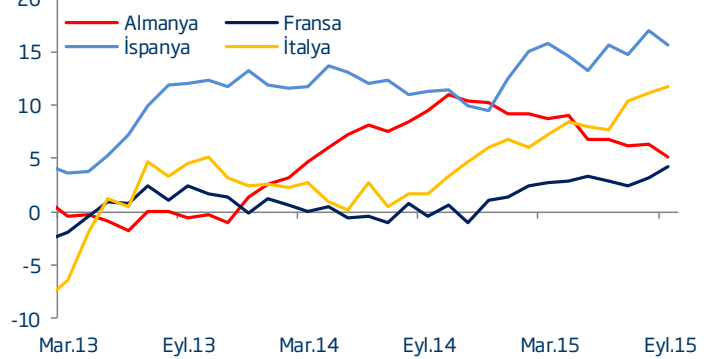
Euro cinsi ihracat artışı devam ediyor.

Eylül ayında ihracatın zayıf seyrinin ihraç pazarlarımızın geneline yayıldığı görülmektedir. Bu dönemde, Rusya, Irak, İran ve Mısır gibi önemli ihraç pazarlarımıza yönelik ihracat yıllık bazda belirgin ölçüde gerilemiştir. Nitekim, bu ülkelere yönelik ihracatta kaydedilen 928 milyon USD tutarındaki gerileme, Eylül ayında ihracatta kaydedilen yıllık düşüşün yaklaşık yarısını oluşturmaktadır.

En büyük ihracat pazarımız olan Euro Alanı ülkelerine yönelik ihracat da 2015 yılı genelinde özellikle EUR/USD paritesindeki gerilemeye paralel olarak azalmaktadır. Nitekim, Ocak-Eylül döneminde bu ülkelere yapılan toplam ihracat ABD doları bazında yıllık olarak %12,4 oranında daralmıştır. Ancak, söz konusu ülkelere yönelik ihracat euro bazında yıllık olarak Eylül ayında %4,3, Ocak-Eylül döneminde de %6,5 oranında artış kaydetmiştir.

Başlıca Euro Alanı Ülkelerine Yönelik İhracat

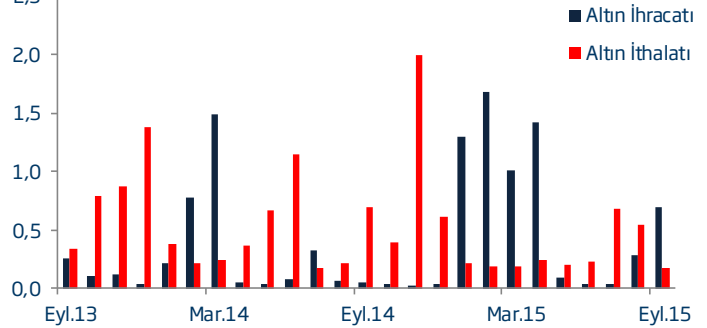
(euro cinsi, 12 aylık kümülatif, yıllık % değişim)



Ürün bazında değerlendirildiğinde Eylül ayında motorlu kara taşıtları ihracatının diğer fasıllardaki düşüşe kıyasla nispeten yatay bir seyir izlediği, demir çelik ile mineral yakıtlar ve yağlar fasıllarında ise emtia fiyatlarındaki gerileme paralelinde ihracatın önemli ölçüde azaldığı görülmektedir. Öte yandan, Eylül ayında 702 milyon USD tutarında altın ihracatı gerçekleştirilmesi ihracattaki düşüşü bu dönemde bir miktar sınırlandırmıştır. Söz konusu ihracatın %67,5'i İsviçre'ye, %22,5'i ise İngiltere'ye yapılmıştır.

Altın Dış Ticareti

(milyar USD)



İthalatta sert düşüş...

İthalat, ekonomik aktivitedeki ılımlı seyir ve döviz kurlarındaki gelişmelere bağlı olarak Eylül ayında da baskı altında kalmaya devam etmiştir. Toplam ithalatın yaklaşık dörtte üçünü oluşturan ara malı ithalatı bu dönemde yıllık

Dış Ticaret Dengesi

(milyar USD)

	Eylül		Değişim (%)	Ocak-Eylül		Değişim (%)
	2014	2015		2014	2015	
İhracat	13,6	11,7	-14,2	118,4	107,3	-9,4
İthalat	20,6	15,4	-25,2	179,8	156,3	-13,1
Dış Ticaret Dengesi	-7,0	-3,7	-46,6	-61,4	-49,0	-20,2
Karşılama Oranı (%)	66,0	75,7	-	65,8	68,6	-

Kaynak: TÜİK, Datastream

Dış Ticaret Dengesi - Eylül 2015

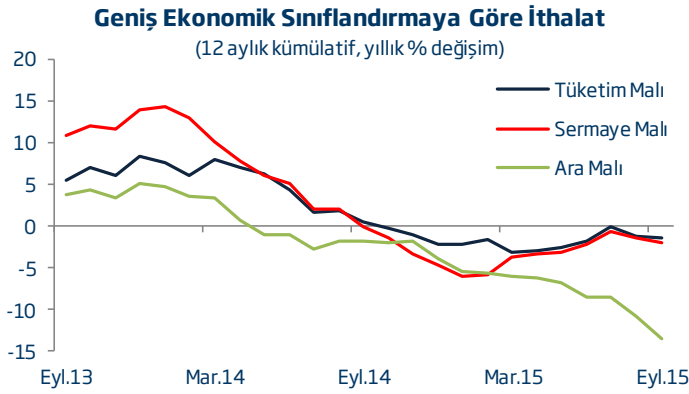
İktisadi Araştırmalar Bölümü

bazda %30,2 oranında daralmıştır. Yıl genelinde zayıf bir görünüm sergileyen ara malı ithalatı, yılın ilk dokuz ayı itibarıyla da bir önceki yıla göre %17,5 oranında gerilemiştir. Ocak-Eylül döneminde yatay bir görünüm sergileyen tüketim malı ithalatının da Eylül ayında yıllık bazda %17,1 oranında daralması dikkat çekmektedir.

Eylül ayında ithalat hacminde gözlenen düşüşte enerji ve emtia fiyatlarındaki gerilemenin de belirleyici olduğu görülmektedir. Nitekim, mineral yakıtlar ve yağlar faslında ithalat bu dönemde yıllık bazda %38,6 oranında azalmıştır. Demir-çelik ithalatı da bu dönemde %28,8 oranında gerilemiştir.

Beklentiler

Yurt içinde ekonomik aktivitede gözlenen ılımlı seyrin yanı sıra döviz kurlarındaki gelişmeler ile enerji fiyatlarındaki düşüş yılın ilk dokuz ayında ithalatın baskı altında kalmasına neden olmuştur. Bu dönemde ihracatın da küresel ticaretin zayıf seyri ve ihrac pazarlarımızda yaşanan olumsuz gelişmeler nedeniyle belirgin ölçüde gerilediği görülmüştür. Bunlara ek olarak EUR/USD paritesindeki gerileme de ABD doları cinsi ihracat rakamlarındaki düşüşte rol oynamıştır. Yılın geri kalan döneminde de dış ticaret göstergelerinin benzer bir seyir izleyeceği öngörülmektedir. Bu çerçevede, 2015 yıl sonunda dış ticaret açığının 56 milyar USD seviyesinde gerçekleşeceğini ve bu paralelde cari açığın da 38 milyar USD düzeyine gerileyeceğini tahmin ediyoruz.



Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı

hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman

ilker.sahin@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.

eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.